

Eis	Versie 2008	Versie 2011	Argumentatie
S4 Wijkontsluiting	Is een eis	Is een aanbeveling.	In de praktijk bleken er teveel voorbeelden te zijn van anders ontworpen wijken en wijkontsluitingen. Omdat de haalbaarheid in de praktijk lastig bleek te zijn, is ervoor gekozen om hier een aanbeveling van te maken die het Politiekeurmerk Veilig Wonen nog steeds sterk aanraadt.
S5 Routes langzaam verkeer		Uitgebreid met voorwaarden voor sociaal veilige routes naar een functionaliteit.	Voorbeelden tonen aan dat er op diverse locaties evenementen plaatsvinden waardoor fietsers en voetgangers toch licht nodig hebben. De sociaal veilige route naar een functionaliteit is een aanbeveling, maar als ze worden toegepast dan wel volgens de criteria die het Politiekeurmerk Veilig Wonen stelt.
Algemeen verlichting	Diverse terminologie. Meetpunten divers.	Term eenduidig: Gemiddelde horizontale verlichtingssterkte. Meetpunt: hoofdzakelijk gemeten op de vloer. Ra-waarde is kleurweergave.	Geeft meer duidelijkheid.
O1 Openbare verlichting		Verlichting tunnels en onderdoorgangen in O4 geregeld. Toepassen LED-verlichting mogelijk. Onderwerp dimmen niet meer benoemd.	Na het bezoeken van diverse gemeenten met LED-verlichting, is geconstateerd dat veel van die gebieden voldoen aan de gelijkmatigheid en helderheid. In overleg met verlichtingsdeskundigen is het onderwerp dimmen hier komen te vervallen, omdat de gestelde eisen al niet erg hoog zijn.
O2 Parkeren in openlucht	Kleine parkeerplaatsen is t/m 20 plaatsen	Kleine parkeerplaatsen is t/m 25 plaatsen. Uitgebreid met parkeerplaatsen bij winkelcentra en uitgaans-gebieden. Fietsstalplaatsen bij hoofdingangen woongebouw ook hier benoemd.	Eenduidigheid in het handboek tussen parkeerplaatsen en parkeergarages. Er kan sprake zijn van plaatsing op gemeentegrond, dus deze tekst is ook bij de S-eisen geplaatst.
O3 Openbare parkeergarage	Verlichting conform NEN 2443	Verlichting conform NEN-EN 12464-1. Leidraad onoverzichtelijke plaatsen is als bijlage 2 opgenomen.	Met de aangegeven norm wordt in de verlichtingsbranche gewerkt en is daarom overgenomen. We kregen diverse verzoeken om meer aandacht te besteden aan het onderwerp onoverzichtelijke hoeken en hopen hiermee een antwoord geboden te hebben.

O4 Tunnels en onderdoorgangen		Onderscheid in verschillende typen tunnels en onderdoorgangen met andere verlichtingniveaus.	In overleg met de verlichtingsdeskundigen zijn we uitgebreider op dit onderwerp ingegaan.
O5 Haltes Openbaar vervoer		Verlichting in 'Hoe'-blok verwerkt.	Geeft meer duidelijkheid.
O6 Binnenterreinen		Verlichting aangepast. Kleurweergave met een Ra-waarde van 25 is niet meer toegestaan (minimaal 60 Ra).	In overleg met verlichtingsdeskundigen hebben we in sommige gevallen de eisen bijgesteld aan het advies van de experts.
K4 Achterpaden		Verlichting achterpaden op onderdelen aangepast. Maatregel 'voorkomen ontsluitingsstructuur' is duidelijker geformuleerd.	Vanwege vragen uit de markt, zijn de toelichting en enkele maatregelen aangepast of geconcretiseerd.
G1 Woongebouw omvang en toegankelijkheid		Aantal van maximaal 10 woningen per zijde uitgebreid (max. 15) onder bepaalde voorwaarden. Mogelijkheid zorgfaciliteiten in een woongebouw onder voorwaarden mogelijk. Zowel gericht op eigen flatbewoners als zorgfaciliteiten met wijkfunctie. In het laatste geval dient er in pandig een bouwkundige scheiding te zijn tussen faciliteiten en woongedeelte door middel van onder andere een G4-deur.	Op basis van de ervaringen van de Dispensatiecommissie is het aantal woningen uitgebreid. We hopen met de extra toelichting over de combinatie van woon- en zorgfaciliteiten beter in te kunnen spelen op de toenemende vraag over dit onderwerp.
G3 Hoofdingang woongebouw	Verlichting entreehal 60 lux 1 meter vanaf de vloer	Verlichting entreehal 40 lux gemeten op de vloer. Omschrijving nis is duidelijker. Formule stallingsplaatsen fietsen bijgesteld. Eisen toepassing spiegels bijgesteld.	Dit komt overeen met 60 lux op 1 meter. Door te meten op de vloer ontstaat er een eenduidige methodiek. De stallingsplaatsen voor fietsen bleek aan de hoge kant. De bevestiging van spiegels is geconcretiseerd.
G4 Toegangsdeuren gemeenschappelijke ruimten		Omschrijving éézijdige bediening bijgesteld. Omschrijving glas in of naast de deur bijgesteld. Verlichting bij containerruimte bijgesteld.	De eis is geconcretiseerd. Ook bij containerruimtes is verlichting als eis opgenomen omdat men ook 's avond veilig naar deze ruimte moet kunnen.

G5 verlichting gemeenschappelijke ruimten		Terminologie aangepast.	Geeft meer duidelijkheid.
G6 Lift		Terminologie verlichting aangepast. Glas in liftdeur op niveau parkeergarage of bergingcomplex niet meer verplicht. Wel toepassing spiegel.	De praktijk toonde aan dat glas in de liftdeur voor zulke hoge kosten zorgde, dat dit veelal niet in verhouding stond. Er is nu een alternatief aangeboden.
G7 Collectief bergingcomplex		Toepassing meer individuele bergingen mogelijk (26-35) onder voorwaarden.	Vanuit de Dispensatiecommissie is de aanbeveling gekomen om een groter aantal individuele bergingen mogelijk te maken tot aan 35. Hiermee komt een groot gedeelte van de dispensatie-aanvragen te vervallen. Let op de gestelde randvoorwaarden. Meer dan 35 individuele bergingen komen incidenteel voor en vraagt in relatie tot het overzicht en de veiligheidsbeleving een nadere beoordeling van de Landelijke Beoordelingscommissie. De situatie is dan ook meer bepalend.
G9 Voorzieningen in een woongebouw		Aanbeveling inbraakwerende gevelelementen is als aandachtspunt opgenomen.	Het Bouwbesluit en het Politiekeurmerk Veilig Wonen kennen geen eisen voor utiliteitsbouw. Het ligt echter voor de hand om ook hier preventief te bouwen.
G10 Collectieve (Fietsen) stalling		Van 1,5 stallingsplaats per woning voor speciale doelgroepen (eenpersoonshuishoudens) kan afgeweken worden. Permanente verlichting bij alleen toegangsdeur (zonder glas) mogelijk door de toepassing van een automatische schakeling bij opening van de deur.	Specifiek benoemd voor eenpersoonshuishoudens. Bij alleen een dichte deur in de buitenschil heeft constante verlichting geen waarde. Op het moment dat de deur wordt ontsloten dient de verlichting geschakeld te worden.
G11 Parkeergarage behorend bij woongebouw		Buitenopeningen met dagmaat groter dan 15 cm worden afgeschermd. Terminologie verlichting aangepast. Leidraad onoverzichtelijk locaties in bijlage 2	Concreet 15 cm benoemd als te beoordelen maatvoering. Oude formulering gaf niet aan welke maatregelen er genomen moesten worden ingeval openingen groter zijn dan de aangegeven dagmaat.
W1 Zicht op openbare ruimte		Tekstuele bijstellingen.	Geeft meer duidelijkheid.

<p>W2 Zicht verlichting en Vlucht vriendelijkheid</p>	<p>Bij bereikbare deuren aansluitpunt voor verlichting Vlucht vriendelijke deur is eis</p>	<p>Bij bereikbare deuren verlichtingsarmatuur. Vlucht vriendelijke deur is aanbeveling. Positionering spion benoemd. Bereikbare balkondeuren tot een hoogte van 5,5 m een verlichtingsarmatuur vanaf aansluitend terrein. Aanschiijnen van de deur door middel van openbare verlichting is onder voorwaarden (afstand max. 7,5 m) toegestaan.</p>	<p>Vanwege signalen vanuit politiehoek is het onderwerp aansluitpunt of armatuur in de NB nog een keer besproken. De praktijk toont wisselend ervaringen, in sommige wijken hangt na oplevering al vrij snel een lamp, in andere wijken blijft het nog jarenlang slechts een aansluitpunt. Ook zijn er verschillen tussen de koop- en de huurmarkt. Om niet voor al deze verschillen een andere oplossing te vinden, is ervoor gekozen om de NB en BB gelijk te trekken door ook in de NB een verlichtingsarmatuur verplicht te stellen. De vlucht vriendelijke deur bleek in de praktijk technische en gebruiksonvriendelijke problemen te geven die niet oplosbaar zijn, ook niet met nieuwe producten. Derhalve aanbeveling geworden. Ontwikkelingen hieromtrent worden gevolgd.</p>
<p>W3 Inbraakwerendheid deuren</p>		<p>Kerntrekbeveiliging is een eis. Kierstandhouder is een eis. Ontheffing ingeval technisch niet uitvoerbaar of functionaliteit geen meerwaarde. Toepassing inbraakwerende beglazing conform vigerende eis Bouwbesluit .</p>	<p>Op basis van signalen uit de markt verspreid over heel Nederland, hebben we geconstateerd dat de MO kerntrekken toeneemt. Om deze reden zal kerntrekbeveiliging verplicht gesteld worden in de nieuwbouw. Vanwege het toenemen van woningovervallen in de afgelopen jaren, is de rol van de kierstandhouder uitgebreid aan bod gekomen; zowel als fysiek product als een instrument dat in het zicht hangt en de bewoners helpt herinneringen om niet zonder te kijken te deur te openen.</p>
<p>W4 Inbraakwerendheid ramen</p>		<p>Toepassing inbraakwerende beglazing conform vigerende eis Bouwbesluit.</p>	<p>Bij wijziging van het Bouwbesluit volgt het handboek automatisch en is aanpassing niet nodig.</p>
<p>W5 Lichtkoepels en dakramen inbraakwerendheid</p>		<p>Lichtkokers bij bepaalde maatvoering ook inbraakwerend. Rekening houdend met doorgangsopening genoemd in NEN 5096.</p>	<p>Lichtkokers vallen ook onder de werking van het Bouwbesluit/PKVW en zijn nu concreet benoemd.</p>
<p>W6 Inbraakwerendheid en verlichting</p>		<p>Tekstuele aanpassingen. Toepassing inbraakwerende beglazing conform vigerende eis Bouwbesluit.</p>	<p>Geeft meer duidelijkheid.</p>
<p>W7 Berging of schuur Inbraakwerendheid en verlichting</p>		<p>Tekstuele aanpassingen.</p>	<p>Geeft meer duidelijkheid.</p>

W8 Rookmelders		Rookmelders moeten worden aangesloten en geplaatst conform de projecteringsrichtlijnen van de NEN-EN 2555, 2008.	Geeft meer duidelijkheid.
Bijlage 1. Bereikbaarheid		Bij duidelijke opklimmogelijkheden op enkele punten bijgesteld.	Geeft meer duidelijkheid en sluit v.w.b. het onderdeel duidelijke opklimmogelijkheden beter aan bij de definitie in de Bestaande Bouw.
Bijlage 2. Leidraad onoverzichtelijkheid (dode hoeken)		Als bijlage opgenomen.	Geeft meer duidelijkheid.
Bijlage 3. Definities		Op enkele punten bijgesteld.	Geeft meer duidelijkheid.